

VITADENT

Scholing in ambulante mondzorg

Academy

Reader - Omgaan met mensen met dementie

Dr. Frans Hoogeveen

Inhoudsopgave

- Blz. 3** Inleiding en omschrijving
- Blz. 4** Docent
- Blz. 6** Doelstellingen
- Blz. 7** Programma
- Blz. 7** Studiemateriaal

Inleiding en omschrijving

Het aantal mensen met dementie in Nederland neemt gestaag toe. Op dit moment zijn er ongeveer 300.000 mensen met dementie in ons land. In 2045 zal dit aantal zijn verdubbeld. Deze ouderen blijven steeds vaker en langer thuis wonen. Als zij in een later stadium in een zorginstelling worden opgenomen, blijkt vaak dat de mondzorg in de thuissituatie is verwaarloosd. Het belang van goede mondzorg wordt door ouderen en mantelzorgers niet altijd gezien. Door tijdsdruk en personeelstekorten is het ook in de zorginstelling vaak lastig om deze kwetsbare ouderen goede mondzorg aan te bieden. Daarnaast blijkt dat medewerkers in de mondzorg in de praktijk met (ethische) dilemma's te maken hebben. Bijvoorbeeld: hoe ga je om met een oudere met dementie die een mondzorgbehandeling weigert terwijl er echt behandeling moet plaatsvinden om verdere (pijn)klachten te voorkomen?

Vitadent is een organisatie die tandheelkunde en mondzorg naar de kwetsbare cliënten in de zorginstelling brengt. Een compleet team van zorgprofessionals van Vitadent biedt aan cliënten in de zorginstelling ambulante mondzorg. Voor medewerkers van Vitadent is het daarom belangrijk om kennis te hebben van de omgang met deze doelgroep, in het bijzonder met mensen met dementie.

Mensen met dementie hebben weliswaar een ingrijpende aandoening, maar zijn en blijven in de eerste plaats mensen. Voor professionals is het een valkuil vooral de aandoening te zien. Wel is het belangrijk kennis te hebben over dementie, omdat in het contact de gezonde persoon zich zal moeten aanpassen aan de kenmerken en beperkingen die de aandoening met zich meebrengt. In de scholing zullen de "do's en dont's" in de omgang met mensen met dementie de revue passeren. Veilig contact maken, vertrouwen tot stand brengen, rekening houden met prikkelgevoeligheid, inspelen op intacte geheugenprocessen, effectieve communicatie en reductie van angst en stress zijn belangrijke onderwerpen

De scholing Omgaan met mensen met dementie bestaat uit twee modules:

Module 1: Algemene kennis dementie

- Dementie als syndroom
- Dementie als proces
- Beelden over dementie
- Typen dementie

Module 2: Omgaan met mensen met dementie

- Mensen met dementie zijn in de eerste plaats mensen
- Variatie in en tussen mensen met dementie
- Communiceren met mensen met dementie: "do's en dont's"
- Reduceren van stress en angst
- Hoe werkt het geheugen (bij mensen met dementie)?
- Het Piek-eindeffect en hoe daarvan gebruik te maken

De doelgroep van de scholing is het team van Vitadent. Dit bestaat uit vakinhoudelijke specialisten, zoals tandartsen, tandartsassistenten, preventie-assistenten, tandprotheticen en mondhygiënisten. Verder is deze scholing relevant voor (een deel van) de backofficemedewerkers, zoals kwaliteitsmedewerkers en het management.

De deelnemers aan de scholing doen kennis op over dementie en de omgang met mensen met dementie, en leren deze kennis te vertalen naar praktijksituaties.

Docent

Dr. Frans Hoogeveen is gz-psycholoog en specialist dementiezorg. Hij is sinds 1990 werkzaam in de ouderenzorg, vooral ten behoeve van mensen met dementie en hun naasten, zowel thuis als in verpleeghuizen. Hij combineert klinisch werk met onderzoek, en is actief in het onderwijs aan zorgprofessionals.

Van 2005 tot 2008 was hij voorzitter van de landelijke multidisciplinaire 'Vereniging voor Psychogeriatric' (VPG), onderdeel van de 'International Psychogeriatric Association'.

Van 2005 tot 2014 was hij gespreksleider van het Alzheimer Café Rijswijk. Alzheimer Café 's zijn ontmoetingsplaatsen voor mensen met dementie en hun naasten. Het overdragen van informatie en lotgenotencontacten zijn kernelementen in het Alzheimer Café.

Van 2009 tot 2022 was Frans hoofdredacteur van DENKBEELD, vakblad over dementie.

Frans Hoogeveen was van 1 september 2009 tot 1 juli 2017 lector Psychogeriatric aan De Haagse Hogeschool.

Hij doet onderzoek op de volgende gebieden:

- Geheugen en lerend vermogen van mensen met dementie
- Muziekinterventies bij dementie
- Geurtoepassingen bij dementie
- Veranderende relaties bij dementie
- Onbegrepen gedrag bij dementie

Frans is expert bij Alzheimer Nederland op het gebied van veranderende (partner)relaties bij dementie.

Frans is een veel gevraagd spreker op congressen en auteur van vele artikelen en boeken op het terrein van de psychogeriatric.

Sinds 2019 is hij zelfstandig gevestigd specialist dementiezorg.

www.franshoogeveen.com
info@franshoogeveen.com

**'Ik ben anders
net als jij'**

Doelstelling

Leerdoelen

Module 1

Algemene kennis dementie

De deelnemer heeft kennis van:

- dementie als een complex van samenhangende verschijnselen
- dementie als een proces van toenemende beperkingen
- beelden die over dementie bestaan en hoe die beelden van invloed kunnen zijn op de omgang met mensen met dementie
- typen dementie: Alzheimer, vasculaire dementie, mengbeelden, fronto-temporale dementie, Lewy Body dementie, dementie bij de ziekte van Parkinson

De deelnemer is in staat om:

- deze kennis te vertalen naar de complexe mondzorgpraktijk ten behoeve van mensen met dementie
- de eigen beelden over dementie kritisch te beschouwen

Module 2

Omgaan met mensen met dementie

De deelnemer heeft kennis van:

- de impact van dementie op de persoon en zijn omgeving
- de variatie in en tussen mensen met dementie
- prikkelverwerking bij mensen met dementie
- de impact van stress en angst op mensen met dementie
- de werking van het geheugen bij mensen met dementie
- de "do's en dont's" in de communicatie en omgang met mensen met dementie

De deelnemer is in staat:

- deze kennis te vertalen naar de complexe mondzorgpraktijk ten behoeve van mensen met dementie
- de eigen sterke en minder sterke communicatieve vaardigheden kritisch te bezien

Programma

17.00 - 17.45 uur:	Binnenkomst, registratie, eten, drinken en kennismaking met trainer en deelnemers
17.45 - 19.00 uur:	Deel 1
19.00 - 19.15 uur:	Pauze
19.15 - 20.30 uur:	Deel 2
20.30 - 20.45 uur:	Vragen en afronding

Lesdata

- Dinsdag 21 mei 2024
- Donderdag 23 mei 2024
- Maandag 27 mei 2024

Locatie

Vitadent Mondzorg, Van Nelle Fabriek,
Van Nelleweg 1 (Hal 9D), 3044 BC Rotterdam

Studielast:

- Bekijken websites
- Doorlezen artikelen
- Aanwezigheid

Studie- materiaal

- Hoogeveen, F.R., Bakens, P. (2014). Dementie zorg in Nederland: nu en in de toekomst. 117-125.
- Jansen, R. (2019). De kracht van prikkels bij dementie. TvV, interview met Dr. Frans Hoogeveen, 28-30.
- www.dementie.nl
- www.hersenstichting.nl/hersenaandoeningen/Dementie/
- www.socialebenadering.nl

Deze reader is geschreven door de docent Frans Hoogeveen en Vitadent Academy, onderdeel van Vitadent Mondzorg. Aan de hand van beschikbare literatuur en eigen observaties of gevolgde lezingen is deze inhoud tot stand gekomen. Enkele bijdragen zijn deels overgenomen uit publicaties, of van het internet.

Vitadent Academy
Van Nelleweg 1 (Hal 9D)
3044 BC Rotterdam
www.vitadent.nl

Copyright © 2024, Vitadent Mondzorg
Overname van informatie uit deze
beschrijving is niet toegestaan.